

Raportti 3/2019

Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisusta nro 60:
Vihkiäkö vai ei? Suomen evankelis-luterilaisen kirkon
pappien käsitykset samaa sukupuolta olevien oikeu-
desta kirkolliseen avioliittoon

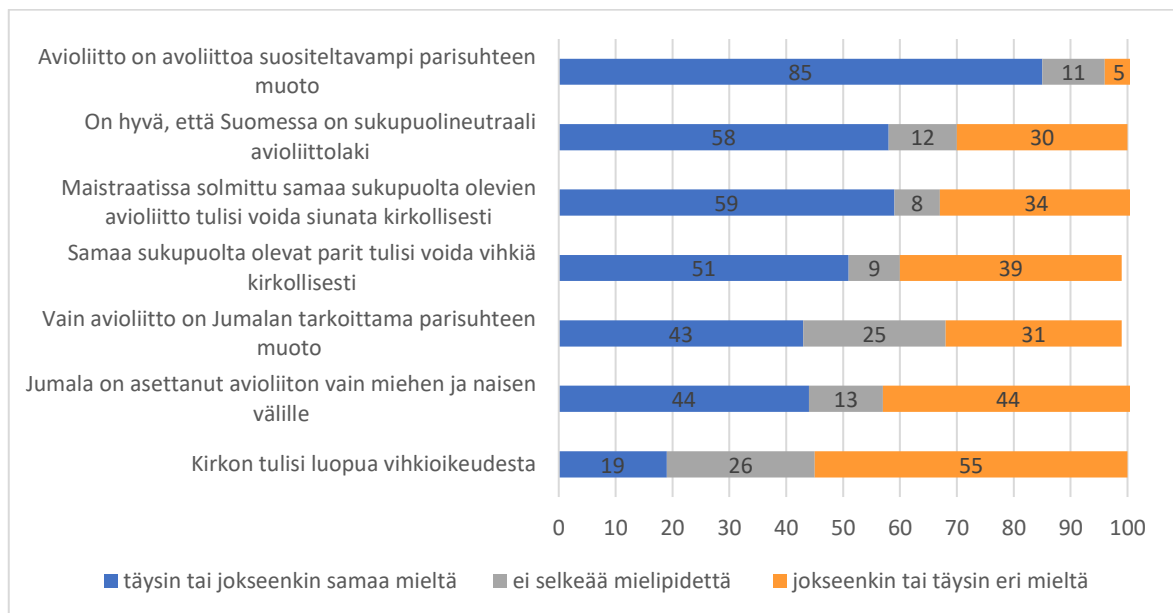

Pappien käsitykset sukupuolineutraalista avioliitosta vaihtelevat paljon

Vuonna 2017 avioliittolaki muuttui maassamme siten, että myös samaa sukupuolta olevat parit voivat solmia avioliiton. Tämä toi haasteen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle, jonka papeilla on oikeus suorittaa avioliittoon vihkimisiä. Osa papeista haluaa pysyä perinteisessä avioliittokäsityksessä ja osa haluaisi vihkiä myös samaa sukupuolta olevia pareja avioliittoon.

Pappien mielipiteiden voimakas jakautuminen sukupuolineutraalia avioliittoa kohtaan tuli esille Itä-Suomen yliopistossa tehdyssä ja Kirkon tutkimuskeskuksessa 27.3.2019 julkaisussa tutkimuksessa. Kysely Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papeille, jotka kuuluvat Suomen kirkon pappisliittoon, lähetettiin keväällä 2017. Vastauksia tutkimukseen saatiin 534.

Kuvio 1. Pappien näkemykset avioliittoon liittyvistä väitteistä. Jakaumat prosentteina (n=534).

Papeista yli puolet (58 %) pitää hyvänä sitä, että Suomeen saatiin sukupuolineutraali avioliittolaki. Kolmannes papeista (30 %) ei pidä tätä hyvänä asiana.

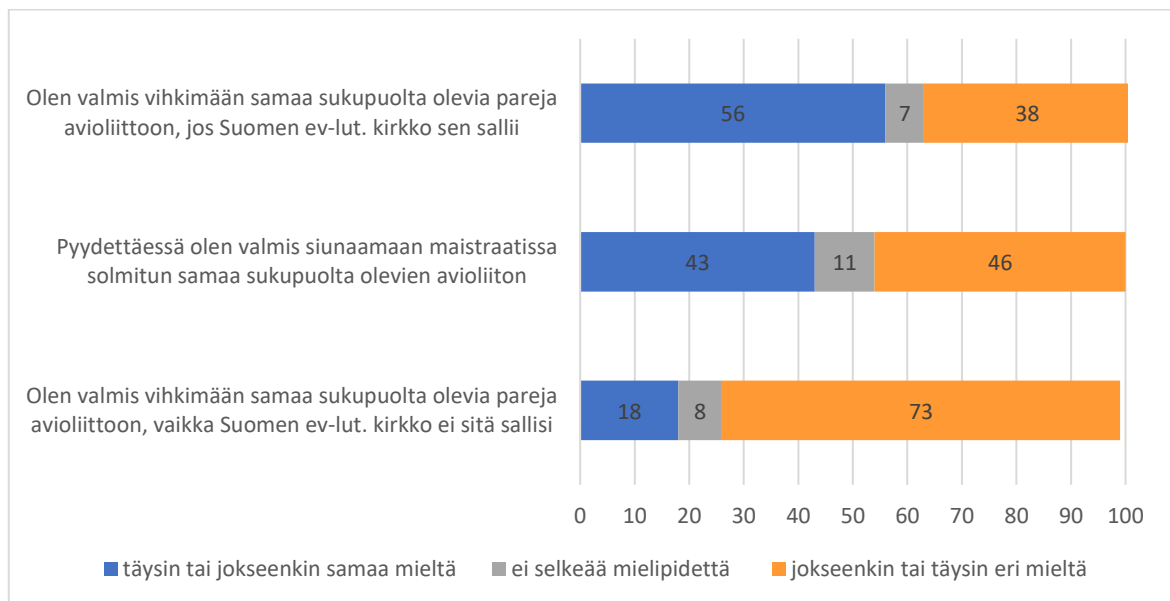
Avioliittoa arvostetaan ja kirkon vihkioikeus halutaan säilyttää

Papit pitävät avioliittoa parhaimpana parisuhteen muotona. Peräti 85 % papeista yhtyy tätä asiaa koskevaan väitteeseen. Lähes puolet (43 %) papeista ajattelee, että vain avioliitto on Jumalan tarkoittama parisuhteen muoto. Papit myös haluavat, että kirkko säilyttää vihkioikeuden. Vain noin viidennes (19 %) kannattaa vihkioikeudesta luopumista.

Samaa sukupuolta olevien kirkollinen siunaaminen ja vihkiminen jakaa mielipiteitä

Papeista 43 % ajattelee, että Jumala on asettanut avioliiton vain miehen ja naisen välille. Lähes yhtä moni (40 %) vastustaa tätä ajatusta. Mahdollisuutta siunata kirkollisesti maistraatissa solmittu samaa sukupuolta olevien avioliitto kannattaa 59 % ja vastustaa 34 % papeista. Papeista puolet (51 %) on sitä mieltä, että samaa sukupuolta oleville tulisi mahdollistaa kirkollinen vihkiminen. Tätä ajatusta vastustaa 41 % papeista.

Kuvio 2. Pappien näkemykset samaa sukupuolta olevien parien avioliittoon vihkimiseen ja siunaamiseen liittyvistä väitteistä. Jakaumat prosentteina (n=534).

Jos Suomen evankelis-luterilainen kirkko sallii samaa sukupuolta olevien kirkollisen vihkimisen, papeista yli puolet (56 %) on valmis suorittamaan vihkimisiä. Reilu kolmannes (36 %) ei halua vihkiä samaa sukupuolta olevia avioliittoon. Noin viidennes (18 %) papeista on valmis vihkimään samaa sukupuolta olevia avioliittoon, vaikka kirkko ei sitä sallisikaan.

Ristiriitoja luvassa

Papit uskovat, että samaa sukupuolta olevien avioliittoon vihkiminen synnyttää kirkossa tulevaisuudessa ristiriitoja. Puolet (50 %) papeista otaksuu kirkossa syntyvän pahoja ristiriitoja, jos kirkko hyväksyy samaa sukupuolta olevien kirkollisen vihkimisen. Samoin puolet papeista (54 %) arvioi pahoja ristiriitoja syntyvän, jos kirkko ei hyväksy vihkimisiä.

Joka neljäs pappi ilmoitti kokeneensa painostusta ja syrjintää oman avioliittokantansa vuoksi. Painostusta ja syrjintää kokivat yhtä lailla sukupuolineutraalia avioliittoa kannattavat kuin sitä vastustavat.

Naiset ja eteläisten hiippakuntien papit muita uudistushaluisempia

Taustatekijät erottelevat vastaajia sen suhteen, miten valmiita he ovat laajentamaan perinteistä, kirkollista avioliittokäsitystä. Naiset kannattavat miehiä enemmän sitä, että kirkko hyväksyy samaa sukupuolta olevien vihkimiset kirkolliseen avioliittoon. Naiset ovat myös miehiä halukkaampia suorittamaan tällaisia vihkimisiä. Sukupuoli erottelee vastaajia tilastollisesti erittäin merkitsevästi. Helsingin ja Espoon hiippakunnan papit haluavat keskimääräistä enemmän uudistaa kirkon avioliittokäsitystä. Oulun hiippakunnan papeilla on eniten pyrkimystä pitäytyä perinteisessä avioliittokäsityksessä. Myös virka-asemalla oli yhteyttä asenteisiin. Kriittisin asenne oli ylemmissä virka-asemissa olevilla, kun taas seurakuntapastorit ja kirkon erityistehtävissä (esim. perheneuvojat ja sairaalasielunhoitajat) toimivat suhtautuivat muita myönteisemmin. Hieman yllättäen pappien ikä erotteli vastaajia hyvin vähän.

[Laura Kallatsa & Jouko Kiiski: Vihkiäkö vai ei? Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papien käsitykset samaa sukupuolta olevien oikeudesta kirkolliseen avioliittoon. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 60.](#)

Lisätietoja:

Nuorempi tutkija Laura Kallatsa, p. 050 468 7085, [laura.kallatsa\(at\)uef.fi](mailto:laura.kallatsa@uef.fi)

Yliopistonlehtori Jouko Kiiski, p. 050 372 1559, [jouko.kiiski\(at\)uef.fi](mailto:jouko.kiiski@uef.fi)